

5774

The Jewish Federations®
OF NORTH AMERICA

The Strength of a People. The Power of Community.

Alles is voorzien, en vrijheid is gegeven. De wereld wordt geoordeeld met goedheid. En alles naar de meerderheid van goede daden. En sommigen zeggen: We weten niet hoe de daden worden geteld. (Spreuken over de Fundamenten [Pirké Avot] 3:15, uitgave Amphora Books)

Sjabbat 27 maart 2014 / 27 adar II 5774: Tazria, Wajikra [Leviticus]
12:1 – 13:59

Tanach: blz. 219 - 224

Haftara : 2 Melachiem [Koningen] 4:42 – 5:19

Tanach: blz. 743 - 745

Commentaar: Rabbijn Jeffrey K. Salki, is rabbijn en uitvoerend directeur van Kol Echad, een transdenominationale volwassenopleiding in Atlanta, Verenigde Staten.

Vertaling: Rachel Reedijk

[Het Engelse origineel](#)

Mekor chaïm – Bron van het leven

Je moet wel te doen hebben met Naäman, de Syrische commandant die zo'n prominente rol speelt in de haftara [deel uit de Profetenboeken, gekoppeld aan de sidra, red.] voor Tazria.

„Naäman, de bevelhebber van het Aramese leger, stond bij zijn koning in hoog aanzien en werd zeer door hem gewaardeerd, want de Eeuwige had hem voor Aram een grote overwinning laten behalen. Maar deze grote krijgsman leed aan huidvraat.” (2 Melachiem 5:1).

Wat is dat nu voor beschrijving? Een dappere generaal; geniet het volste vertrouwen van zijn koning – en dan, zegt de tekst – *metsora*. Hij is een leproos. Niet: „Hij heeft lepra”. Eerst kaapt de ziekte je gezondheid en dan neemt het je hele identiteit in gijzeling.

Naäman's identiteit zal echter een uiterlijke en innerlijke transformatie ondergaan – en deze haftara is het verhaal van deze transformatie. De profeet Elisha zegt tegen Naäman dat hij zeven keer moet baden in de rivier de Jordaan, daarna zal zijn huid genezen zijn. Hoewel Naäman zichzelf liever had ondergedompeld in zijn 'lokale' rivieren, die van Damascus - de Amana en de Pharpar - slikt hij zijn trots in en baadt in de Jordaan. Naäman verrijst uit de wateren van de Jordaan met een huid „zo gaaf als van een kind” (2 Melachiem 5:14). Dientengevolge geeft hij uiting aan zijn nieuwe geloof: „Ik wist wel dat er, afgezien van Die in Jisraëel, in de hele wereld geen God is” (2 Melachiem 5:15).

Alleen... nou ja, er is een klein puntje.

„Maar ik hoop dat de Eeuwige mij het volgende zal willen vergeven: wanneer mijn vorst naar de tempel gaat om zich voor Rimon neer te buigen, steunt hij altijd op mijn arm, zodat ik wel gedwongen ben me ook in de tempel van Rimon neer te buigen. Moge de Eeuwige mij dat vergeven.” (2 Melachiem 5:18)

Wat een eerbetuiging aan Naäman's innerlijke elegantie! Hij is zo fair om de God van Israël van te voren te waarschuwen voor de *faux pas* die onvermijdelijk zal gaan plaatsvinden.

„Ik laat U weten, dat het er zal uitzien, God van Israël, alsof ik mij neerbuig voor Rimon. In feite zal ik alleen ogenschijnlijk een diepe buiging maken. Dat komt omdat mijn meester op mijn arm zal leunen. Hij zal diep buigen, en ik zal hem daarbij ondersteunen. Verwijt het mij niet, als u wilt. U weet dat Rimon niet voor mij van nut is. Wie is Rimon, vergeleken met U, Eeuwige? Hij is niets. Hij is verleden tijd. Ik geef niets meer om Rimon, maar mijn koning is nog altijd mijn koning.”

Naäman is zich reeds bewust van het effect van een religieuze [rituele] houding. Zijn herstelde, reine huid getuigt van wat religieuze lichaamstaal, zoals jezelf onderdompelen in de Jordaan, teweeg kan brengen. Wat hij nog moet leren is dat de God van Israël in staat is om verder te kijken dan de buitenkant, dat wat alleen maar evident lijkt. Hij moet leren dat de God van Israël niet alleen kijkt naar wat mensen doen, maar ook naar de intentie erachter. De mens ziet wat aan de oppervlakte ligt, God kent het hart.

Naäman, God zegene hem, kon dat nog niet weten. Maar deze norske Aramese commandant verdient een tien omdat hij zich wél afvroeg wat God zou kunnen denken.

Daar komt bij dat Naäman in de Oudheid leefde. In premoderne culturen vallen geloof en natie met elkaar samen. Het is waar – hij mag dan wel een aanhanger van Adonai zijn, hij is tevens een Arameeër. En omdat hij een Arameeër is, heeft hij verplichtingen jegens zijn koning. Naäman is de eerste persoon in de Bijbel – de eerste persoon in de geschiedenis! – die in wezen zegt: „Ja, ik dien Adonai, maar ik maak ook deel uit van de samenleving in al zijn breedte.” Hij wil deel uitmaken van beide werelden, en door eerlijk aan God toe te geven dat het er een beetje vreemd uit kan zien, creëert hij het format dat Joden zullen gebruiken als zij geconfronteerd worden met het gegeven van de dubbele identiteit.

Sinds het Parijse Sanhedrin van 1807, toen Napoleon aan de joodse notabelen vroeg: „Houdt u zich aan de joodse *of* de Franse wet?“, hebben Joden moeten worstelen met de vraag wat het betekent om met twee identiteiten – een religieuze en een nationale - te leven. Het is de kerntaak van het zionisme geweest te proberen deze twee identiteiten aaneen te smeden, zodat Joden als Joden kunnen leven in hun eigen land, in zowel de religieuze als de nationale betekenis van het woord. Er is een Jiddische uitdrukking die zich grofweg als volgt laat vertalen: „Het is moeilijk met één *togus* op twee bruiloften dansen.” Naäman zou het niet gemakkelijk vinden, maar laten we hem krediet geven: hij legt een uitdaging aan ons voor, en wij zijn hem daar dankbaar voor.